

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sacrificio Missæ Expedite Celebrando Libri III

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1661

Pœna temporalis, n. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41878

dimentum, nihil aliud addunt, nisi extrinsecas quasdam demonstrationes solitas in Depositione, & Degradatione exhiberi; quæ nihil pertinent ad forum conscientia.

Pœna Temporalis.

10. **S**ed jam quæramus de pœnis temporalibus, ad quas reducimus pœnam inhabilitatis ad officia, vel beneficia, privationis vocis activæ, & passivæ, & si quæ similes sunt aliæ; quamvis enim hæ corporales pœnæ nequaquam sint, certè temporales proprie sunt, non spirituales.

11. Præmitto legem pœnalem in universum duplicem esse, idest pure pœnalem, & mixtā. Prior est illa, in qua sola pœna apparet, & nulla iussio v. gr. *Qui noctu arma portat subeat, pœnam carceris, Triremium, exilii. Vel si quis arma feret, subibit pœnam carceris, &c.* Posterior est ea, in qua, præter pœnam apparet iussio,

sio, sive implicite, vel explicitè v. g. sit, *iubemus, ne quis arma noctu deferat sub pœna Carceris*. Ubi apparet expressa iussio. Vel sic *Ne quis arma ferat sub pœna carceris &c.* Ubi implicite, seu in actu exercito in illo actu imperandi (*Ne ferat*) adest præceptio. Hoc posito, triplex est sententia, sive sermo sit de Ecclesiasticis, sive de legibus civilibus, nam propter paritatem rationis de utraque simul agunt Doctores.

12. Prima sententia docet, omnes leges pœnales sive puras, sive mixtas in materia, & in pœna gravi temporali obligare Transgressores ad mortale, quando de contraria expressa Legislatoris mente non constat Ratio præcipua est, quia de natura legis, & præcepti est inducere obligationem. Ergo non solum ad pœnam, sed etiam ad culpam, gravem.

Adde

a Sotus Tol. Azor. aliique citati à Sanc. lib. 6. in Dec. ca. 4. n. 59.

Adde quod pœna supponit culpam, secus pœna injustè infligetur, nulla, vel non porportionata culpa præcedente; quare si lex ad gravem pœnam obligat, supponitur gravem præcessisse culpam.

13. Secunda sententia distinguit, & aitque legem pœnalem puram non inducere ullius culpæ obligationem, mixtâ vero, inducere. Ratio quoad pœnalem puram, est, quia lex non operatur ultra intentionem Legislatoris. Cum ergo, in pœna pura, clare appareat, Legislatorem ad solam pœnam velle obligare, siquidem solius pœnæ, nulla iussione addita meminit, cōsequenter dicendum erit ad solam culpam obligare voluisse. Ratio præcipua quoad mixtâ, est, quia, in hac, duo inveniuntur. Pœna, & Præceptum, cum igitur præceptum adsit, & ap-

Tr 4 positio

a Sanc. ibi. nu. 1. Castrop. parum asserens t. 1 tr. 3. de leg. d. 1. pa. 19. num. 8. ut etiam Vasq. par. 2. disp. 159. c. 2. & 3.

positio pœnæ non diminuat vim præcepti, sed potius augeat, remanebit præceptum in suo vigore, atque adeo ad culpam, juxta materiæ gravitatem, obligabit.

14 Tertia sententia, quam libens amplector, asserit universaliter nullam legem pœnalem, siue puram, siue mixtam in quacumque pœna temporali quantumvis gravi obligare in conscientia ad culpam, sed solum ad sustinendam pœnam. Ratio potissima allata à Valentia est, quia quoad legislatores sæculares, cum ipsi rarissime, ne dicam numquam, soleant obligare in conscientia, certè si se expresse nõ explicant, sed solum pœnam, licet addito etiam imperio, exprimant, rudica-

a Val p 2 d. 7. q. 5. pœ. 6. §. 3. v. Alterum signum Villalab. in summ. t. 1. tr. 2. dub. 22. n. 6. citans Navarr. aliosque apud Dian. 1 p. tr. de legib. res. 20. probabilemque fatentur Azor p. 1. lib. 5. c. 6. q. 5. Fill. 20. 2. tr. 21. c. 11. nu. 418. & 110. aliq.

dicabimus illos, more suo, in conscientia non obligare, & vere nihil aliud intendisse, nisi id, quod exprimunt, nempe pœnam. Quoad Ecclesiasticos verò, cum illi è contra soleant se explicare, quando in conscientia obligare volunt, apponendo, vel pœnam Excommunicationis latæ, vel verba clarè significantia obligationem ad mortale, colligimus prudenter, quando non sic se explicant sed solum explicant pœnam, quod ad illam solum obligare, & non ad culpam, velint.

15. Adde quod odia sunt restringenda, & quod juvat tot leges humanas diminuere, ne tanta præceptorum multitudo sub mortali obligantium, Hebræis peiores, ut ex S. Augustino loquitur S. Thomas efficiamur: *In quibus quidem* (verba sunt S. Thomæ a) *legibus humanis etiam Augustinus b ait esse moderationem*

a S. Tho p. 2. q. 107. art. 4. in cor.

b S. Aug. Epist. 119. cap. 19. in c. dit. ven. 1570.

nem attendendam, ne conversatio fidelium onerosa reddatur, & paulo post reprehendit eos. Qui Religionem nostram servilibus premunt oneribus, adeo ut tolerabilior sit conditio Iudæorum, qui legalibus sarcinis non humanis presumptionibus subjiciuntur.

16. Ad rationem primæ sententiæ allatam numer 12. Respondetur de natura legis esse, inducere obligationē, sed eam, quam, ex verbis legis, & ex circumstantiis prudenter conjicimus, nimirum, sive ad culpam, sive, interdum, ad solam pœnam.

Ad id, quod additur. Respondeo omnem pœnam supponere culpam materiale, seu juridicam, hoc est transgressionē legis, non vero semper supponere culpam theologicā seu in conscientia: Et sanē cōmunis est doctrina, posse legem obligare solum ad pœnam, nulla ratione inten-

a Sanchez in Dec. li. 6. c. 4. num. 13.
Castr. 2. 1. tr. 1. de leg. disp. 1. p. 14. num. 11.
§. Ad quartum.

intendendo obligare ad veram culpam, exemplumque solet afferri de Regulis Fratrum Prædicatorum obligantibus ad pœnam, non vero ad culpam.

17. Ad rationem secundæ sententiæ allatam nu. 13. quatenus est contra nos, Respondetur negando appositionem pœnæ nō diminuer vim præcepti: nam quando fertur præceptum cum appositione pœnæ, ipsa vis præcepti restringitur ad solam pœnam, quando vero fit præceptum absolutè, cum non fit unde restringatur, obligat ad totū, ad quod se extendit vis præcepti, adeoque in materia gravi, graviter, atque ita esse ex communi consuetudine, usuque fidelium testantur & Doctores Unde nec negamus, quod etiam quando additur pœna, si lex sub illa pœna à communi existimatione, Fideliumque usu acceptetur
ut

a Val. loc. mox citando p. 6. §. 3. Verbo Sextum præceptum Cast. t. 1. tr. 3. de leg. d. 1. p. 9. n. 3.

ut obligans sub mortali, idque certo constet *a* (nam in dubio pro libertate) sub mortali obligabit *b* cujus rei ratio est, tum quia optima legum interpret *c* est consuetudo: tum quia ipsa consuetudo legitima vim *d* habet legis, tum, quia Legislatores expresse, vel tacite volunt ita communitatem obligare, sicuti ipsa communitas pro majori saltem sui parte, liberè (non autem per ignorantiam, vel coacte) vult ad aliquid obligari. *a* Atque id videre est in jejuniis ecclesiasticis, in abstinentia à carnibus certis diebus, in auditione Missæ, diebus festis, in annua confessione, & communione Paschali, & similia, quorum gravis obligatio, etiã si colligi ex alio capite

a Suar. de Sacr. disp. 8 sec. 1. §. Hac ref. Hurtad. de Euch. d. 2. dif. 3. *b* Val. p. 2. d. 7. q. 5. p. 6. §. Quintum signum *c* L. si de interpret. ff. de legib. ca. Cum dilectus de consuetud. d. L. Diuturna ff. de legib. S. Thom. p. 2. q. 97. 3 Val. loc. cit. §. 5 signum.

pute non posset, certè ex communi
existimatione, & consuetudine re-
cepta, esset colligenda. Responsio-
nes ad alias minus principales ra-
tiones adversariorum facile inve-
nies apud citatos:

*Ex dictis deducitur, An peccet mortu-
liter Sacerdos acceptans sine li-
centia onus Missæ perpe-
tuum.*

18. **I**D nunc facile est decernere,
Recole autem id à Sacra Con-
gregatione prohiberi sub pœna ipso
facto Inderdicti, Inhabilitatis ad
officia, & Privationis vocis acti-
væ, & passivæ. Jam qui tenent
pœnas ejusmodi positas in legibus
esse signum mortalis obligationis,
consequenter tenent, ejusmodi
Sacerdotem peccare moraliter.
Qui vero illud negant, negant
& hoc, esto prædictis pœnis sub-
jaceat, & tutum ex rationibus,
& auctoribus pro utraque sen-
tentia

u u

tentia